

Raadsinformatiebrieven

Onderwerp	: Beantwoording schriftelijke vragen FVD Aanwezigheid van 'moordmachine' in Land van Cuijk
Categorie	: Schriftelijke vragen
Openbaar	: Ja, openbaar
Datum college	: 5 april 2023
Portefeuillehouder	: Wethouder David Sölez
Team	: Groen, Natuur & Afval
Nummer brief	: RIS 2023-RIB-93 (n.a.v. RIS-2023-V-27)
Datum publicatie	: 4 mei 2023

Samenvatting

De fractie FVD (Marianne Akkermans) heeft op 5 april 2023 schriftelijke vragen gesteld over het onderwerp: 'Aanwezigheid van 'moordmachine' in Land van Cuijk'. In deze raadsinformatiebrieven worden de gestelde vragen beantwoord.

De gestelde vragen worden hierna telkens herhaald met daaronder het antwoord van het college. De vragen zijn voorafgegaan door een inleiding, die hierna is opgenomen.

Inleiding vragen

"Er komen steeds meer wolven in Nederland. De wilde dieren zorgen voor veel overlast voor plattelandsbewoners en vallen geregeld huisdieren en vee aan. Achter de wolf staat een professioneel lobby-apparaat dat met miljoenen subsidies wildernis in Nederland wil creëren ten koste van landbouwgrond." - Rypke Zeilmaker.

Naar aanleiding van onderstaand artikel, dat op 29 maart 2023 is gepubliceerd op de website van DeMaasDriehoek over een drielal Alpaca's die zijn doodgebeten in de nacht van 23 op 24 maart 2023 hebben wij onderstaande vragen aan het college.

<https://www.kliknieuwsdemaasdriehoek.nl/nieuws/algemeen/206643/moordmachine-bijt-drie-alpacas-dood-in-haps-een-wolf->

Inleiding antwoorden

De wolf is aangewezen als strikt beschermde diersoort in internationale verdragen en de Europese Habitatrichtlijn, die in het kort neerkomen op een verbod om een wolf te verstoren, te verjagen of te doden.

Om voorbereid te zijn op zwervende wolven en vestiging in Brabant, heeft de provincie een Adviescommissie Wolven ingesteld. Het doel hiervan is om met betrokken partijen te onderzoeken hoe wolvenschade zoveel mogelijk voorkomen kan worden. Deze commissie bestaat uit vertegenwoordigers vanuit de landbouw, schapenhouders, natuurorganisaties, faunabeheer en gemeenten.

De rol van een gemeente is overigens zeer beperkt. Alleen indien een wolf afwijkend gedrag vertoont en er sprake is van een acuut veiligheidsprobleem kan de burgemeester op basis van de Gemeentewet (art. 175 en 176) besluiten het dier door de politie te laten doden. De daarvoor te hanteren procedures (cf. interventie richtlijnen- interprovinciaal wolvenplan) zullen eerder gericht zijn op het voorkomen van onveilige situaties dan op het acuut inspelen daarop. Bij ingrijpen zal altijd eerst moeten worden overwogen of de situatie met, voor de wolf, niet-dodelijke middelen het hoofd kan worden geboden.

Vraag 1

Op welke manier neemt het college cijfers van (eventuele) wolvenaanvallen tot zich?

Antwoord:

Wij beschikken niet over eigen cijfers over wolven die landbouwhuisdieren aanvallen. BIJ12 is de (uitvoerings)organisatie die schadegevallen bijhoudt, taxeert en een tegemoetkoming uitkeert in opdracht van de provincies.

Alle schadegevallen worden gepubliceerd op de website van BIJ12 op

<https://www.bij12.nl/onderwerpen/faunazaken/diersoorten/wolf/schademeldingen/#overzicht> en zijn voor iedereen openbaar te raadplegen. De provincie Brabant heeft als bevoegd gezag en opdrachtgever regelmatig contact met BIJ12 over de schadegevallen en ook over de monitoring van wolven in Brabant.

Vraag 2

Vermoedelijke schade door de wolf kan worden gemeld bij uitvoeringsorganisatie BIJ12.

Melden zij deze cijfers ook actief door, richting alle gemeentes en provincies?

Antwoord:

Bij schade aan landbouwhuisdieren kan dit inderdaad worden doorgeven aan de verantwoordelijke overheidsinstantie BIJ12 op nummer 085-4862222.

BIJ12 (schadegevallen) en het Wolvenmeldpunt (alle andere waarnemingen) informeren actief de provincie wanneer er ergens een wolf is waargenomen in Brabant. De provincie op haar beurt, zet deze melding door naar de leden van de Brabantse wolvencommissie en ook de betreffende gemeente wordt geïnformeerd. De leden van de Brabantse wolvencommissie informeren via een app de eigen achterban zoals boswachters, schapenhouders, herders etc., zodat deze snel beschermende maatregelen kunnen nemen. Met deze 'wolvenalert' gaat het bericht snel rond.

In voorkomende gevallen wordt actieve communicatie over wolven vanuit de provincies dus afgestemd met de direct belanghebbenden (bijvoorbeeld terreineigenaren). Het detailniveau van communicatie over concrete gevallen is altijd gehouden aan wettelijke kaders, zoals de privacywetgeving en de Wet natuurbescherming. Als er een territorium wordt vastgesteld, zal dit door de betrokken provincie(s) zoveel mogelijk op het niveau van gemeentegrenzen bekend worden gemaakt. De betrokken provincie(s) zorgen dan tevens voor communicatie over procesvervolg en beleidsveranderingen die daarbij van toepassing zijn.

Vraag 3

Heeft het college actuele cijfers over (mogelijke) aanvallen en gevolgschade?

Antwoord:

Er staat op de website van BIJ12 een overzicht van de bij BIJ12 gemelde schade aan bedrijfsmatig gehouden landbouwhuisdieren en hobbymatig gehouden hoefdieren, veroorzaakt door een wolf, en de uitgekeerde schadetegemoetkomingen. Het melden van schade gebeurt op basis van vrijwilligheid. Hierdoor is er geen garantie dat alle wolvenschade in dit overzicht staat.

Vraag 4

Is het inzichtelijk welke dieren in onze regio het vaakst slachtoffer zijn van de wolf? Denk hierbij aan schapen, pony's, alpaca's etc.

Antwoord:

Ja, in veruit de meeste gevallen worden onbeschermd schapen aangevallen wanneer het schade aan landbouwhuisdieren betreft. Aanvallen op andere diersoorten zoals alpaca's of kleine paarden komt voor, maar in zeer kleine aantallen in Brabant. Tot op heden zijn er in het Land van Cuijk (nog) geen officiële slachtoffers van een aanval van een wolf bekend. Onbeschermd schapen vormen een makkelijke prooi voor zwervende wolven. Volwassen paarden en runderen lopen minder risico omdat deze zich beter kunnen verdedigen. Als zich een roedel wolven vestigt, wat in Brabant nog niet het geval is, neemt de voedselbehoefte toe waardoor wolven ook grotere dieren kunnen aanvallen. Om de wolf te leren dat landbouwdieren geen prooi zijn, is het plaatsen van stroomrasters van groot belang.

Vraag 5

Bij wie moeten inwoners zich melden als ze een wolf zien in hun leefomgeving en zich zorgen maken over de veiligheid van zowel zichzelf als eventuele (huis)dieren?

Antwoord:

Indien bewoners een wolf hebben gezien of sporen van een wolf ontdekken dan kan dat worden doorgegeven aan het Wolvenmeldpunt van Wolven in Nederland.

<https://www.wolveninnederland.nl/wolf-gezien>

Daar worden de waarnemingen gevalideerd en doorgezet naar de provincie die belanghebbende partijen informeert.

Mochten er vragen zijn over gevoelens van onveiligheid, het beschermen van schapen of andere dieren en aanvragen van subsidies, dan kan men mailen naar Wolf@Brabant.nl. Op de website van BIJ12 en Wolven in Nederland is ook veel informatie te vinden waar naar verwezen kan worden.

Vraag 6

Ontvangt het college vanuit de agrarische sector en/of dierenartsen zorgen over de groeiende wolvenpopulatie in onze regio en het welzijn van eventuele prooidieren?

Antwoord:

Vanuit de agrarische sector noch van dierenartsen bereiken bij het college signalen over een toename van incidenten met wolven en gedomesticeerde dieren in onze regio.

Bij de provincie komen wel veel vragen binnen over wolven. Vaak is de mate van kennis over wolven bepalend voor het beeld wat men van wolven heeft. Het beleid van LNV en provincie Brabant is dat we opnieuw moeten leren samenleven met wolven. Van belang is dat we wolven en vee gescheiden houden door het nemen van preventieve maatregelen.

Vanuit de provincie zijn er subsidieregelingen en is er ondersteuning om dierhouders daar bij te helpen.

Vraag 7

Zijn er binnen onze gemeente casussen bekend waarbij het vergunning technisch niet mogelijk is om speciale wolf-werende omheining te plaatsen?

Antwoord:

De plaatsing van specifieke wolf-werende afrastering is in beginsel niet vergunning plichtig aangezien deze volgens advies 1,20 meter hoog moeten zijn en voorzien van 5 schrikdraden. Uit de geldende bestemmingsplannen die op dit moment gelden voor agrarische gronden, zijn hekken/bouwwerken tot 1,5 meter niet vergunning plichtig voor normaal agrarisch onderhoud/gebruik.

Vraag 8

Vanuit de jagersverenigingen merken wij terughoudendheid wanneer met spreekt over de wolf en het eventueel afschieten van de wolf.

a. Heeft de gemeente contact met de jagersverenigingen binnen onze gemeente?

Antwoord:

De gemeente heeft geen contact met de jagersvereniging m.b.t. de al dan niet aanwezigheid van de wolf in de gemeente. De wolf is een strikt beschermde soort (EU-Habitatrichtlijn), waarbij het vangen, verstoren en doden verboden is en wordt beschouwd als een zwaar misdrijf. Een jager kan zijn jachtakte kwijt raken en rekenen op vervolging wanneer hij opzettelijk een wolf vangt of doodt. Terughoudendheid vanuit de jagers is dus op zijn plaats. Voor de gemeente noch voor de jagersvereniging is dit een gespreksonderwerp. Het bejagen van wolven maakt geen onderdeel uit van het beheer van wild door de WBE/jagersvereniging in onze gemeente. Jagers zijn wel actief betrokken bij biotoopverbetering en –onderhoud.

b. Zo ja, wat is de algemene tendens?

Antwoord:

n.v.t.

Vraag 9

Brengt de gemeente actief de route en/of aanwezigheid van de wolf in kaart door het volgen van de sociale media accounts van inwoners in onze gemeente?

Antwoord:

Nee, dit is geen gemeentelijke taak. Bovendien kunnen individuele wolven grote afstanden per dag overbruggen en houdt deze zich niet aan (gemeente)grenzen. De provincie monitort de wolven die aanwezig zijn in Brabant. Dit doen zij passief (via meldingen die binnenkomen bij BIJ12 of bij het Wolvenmeldpunt), maar ook actief door middel van vrijwilligers, boswachters en onderzoekers die in het veld onderzoek uitvoeren naar de aanwezigheid van wolven. Hierdoor is er een actueel beeld van de aanwezigheid van wolven in onze provincie. Sociale media is niet altijd een betrouwbare bron, omdat daar veel valse meldingen rond gaan, maar wordt indien nodig wel geraadpleegd.

Vraag 10

Heemkundekring 'Esters Heem' heeft een mooie informatiepagina over drijfjachten van de wolf in het voormalige Land van Cuijk.

<https://www.estersheem.nl/escharen-terug-in-de-tijd/wolvenjacht>

- a. Is het de college bekend met de geschiedenis van de wolf in het Land van Cuijk?

Antwoord:

We hebben kennis genomen van de wolvenjacht uit het verleden.

- b. Hoe kijkt het college naar de beschermde status van de wolf vandaag de dag ten opzichte van het vangen, verjagen of doden van de wolf zoals vroeger gebeurde?

Antwoord:

De wetgeving is aangepast aan de hedendaagse situatie en inzichten ook qua natuurwetgeving. Mede gelet op de situatie tot zelfs in het begin van de 19 e eeuw, toen de Jagt- en Visscherijwet 1814 de wolf nog aanmerkte als schadelijk wild. De wolf heeft op eigen kracht Nederland bereikt en zich hier gevestigd.

De gemeenten gaan niet over de beschermde status van de wolf. Daar gaat de Europese Commissie over. Vanuit de Wet natuurbescherming zijn provincies aangewezen als bevoegd gezag voor de bescherming van de wolf en als het gaat om opstellen en uitvoeren van beleid. Tussen provincies is een Interprovinciaal wolvenplan opgesteld dat momenteel geactualiseerd wordt. Op basis van dit Interprovinciaal wolvenplan kunnen provincies eigenstandige beleidsafwegingen maken. In Brabant werken we met een Wolvencommissie waarin ook gemeenten vertegenwoordigd worden. Deze commissie heeft een adviserende rol over hoe we preventieve maatregelen kunnen inzetten.

Vraag 11

December 2022 schreef Zeilmaker het stuk "Lobbyclubs pushen wolf met miljoenensubsidies" over de wolf voor De Andere Krant:

<https://deanderekrant.nl/nieuws/lobbyclubs-pushen-wolf-met-miljoenensubsidies-2022-12-03>

- a. Is het college bekend met de non-profit organisatie 'Rewilding Europe' in Nijmegen?

Antwoord:

Natuurorganisatie ARK bestaat al sinds 1989 en heeft haar doelstelling en naam aangepast in 'Ark Rewilding Nederland'.

- b. Is er volgens het college in onze gemeente ook plaats voor 'Rewilding'?

Antwoord:

Er wordt gebruik gemaakt van de mogelijkheden voor het creëren van meer natuur om natuurlijke processen op gang brengen, daar waar hiervoor de ruimte is en in samenhang met de belangen van de mens.

De term 'Rewilding' is overigens niets anders dan een vorm van natuurontwikkeling en natuurbeheer. Door de provincie Noord-Brabant wordt er ook samengewerkt met de Stichting Ark Rewilding, die net als Natuurmonumenten en Brabants Landschap gronden opkopen van agrariërs en deze omvormen naar natuur om zo het landelijke en provinciale Natuurnetwerk te realiseren. Vaak worden daar grote grazers bij ingezet, zoals langs de rivieren en krijgen natuurlijke processen de ruimte, vandaar dat term 'Rewilding'.

c. Zijn er binnen onze gemeente al gebieden aangewezen voor 'Rewilding'?

Antwoord:

Er zijn ons inziens geen concrete gebieden in het Land van Cuijk 'aangewezen' voor Rewilding. Maar wij werken als gemeente bijvoorbeeld wel actief samen met andere organisaties (Aa en Maas) aan het realiseren van de ecologische verbindingen tussen natuurgebieden en leefgebieden van flora en fauna, met als doel de biodiversiteit en weerbaarheid van de natuur, Bos en landschap te verhogen.

Hoe ziet het vervolgtraject eruit?

Er is geen vervolgtraject.

Bijlagen

Bij deze raadsinformatiebrief horen geen bijlagen.

Burgemeester en wethouders,
de secretaris,

de burgemeester,

Johan Postma

Marieke Moorman